

Dugopolje

ŠPIJLA VRANJAČA

Špilja Vranjača – zaštićeni geomorfološki spomenik prirode nalazi se u srcu Dalmatinske zagore, u naselju Kotlenice, na pola sata vožnje od grada Splita i na samo 10 minuta vožnje od Dugopolja, općinskog središta i izlaza za Split s autoceste A1 Zagreb-Dubrovnik. Mogućnost posjeta tijekom cijele godine.

VRANJAČA CAVE

Vranjača Cave – protected geomorphological natural monument is situated in the heart of Dalmatian hinterland, in the village of Kotlenice, a half hour drive from Split and only 10 minutes drive away from Dugopolje, the municipal centre and exit to Split from Zagreb-Dubrovnik A1 motorway. Visits all year round.

Klis

TVRĐAVA KLIS

Tvrđava Klis jedan je od najcjelovitijih fortifikacijskih primjera u Hrvatskoj. U prošlosti je imala istaknuti obrambeni položaj jer je od svog nastanka nadzirala i branila najvažniju prirodnu komunikaciju kojom se iz unutrašnjosti dolazilo na srednjodalmatinsku obalu. U ispravi iz 852. godine Klis se spominje kao imanje-dvor hrvatskog kneza Trpimira, da bi uskoro postao sjedištem starohrvatske Primorske ili Kliške županije. Najburnije povijesno razdoblje Klisa nastaje početkom 16. stoljeća. Tada će istaknutu ulogu u obrani Klisa imati Petar Kružić, kapetan i knez kliški, koji je dva i pol desetljeća zajedno sa svojim uskokima odolijevao turskim napadima. On je 1537. godine poginuo, a kliški su branitelji bili primorani predati je neprijatelju. Kroz sljedećih nekoliko stoljeća vlast na tvrđavi su imali Uskoci, Turci, Melečani i Austrijanci. 1990. godine na kliškoj tvrđavi konačno je postavljena zastava neovisne Republike Hrvatske.

CRKVA SV. IVANA

Ova jednobrodna crkva posvećena sv. Ivanu Krstitelju sagrađena je na temeljima srednjovjekovne crkve iz 13./14. st. koja je stradala od Turaka u 16. st. Od te starije crkve, nastale vjerojatno u vrijeme vladanja Klisom bribirskih knezova Šubića, ostala je sačuvana polukružna apside na čijoj se vanjskoj strani nalazi uklesan manji malteški križ. Prilikom njene obnove u drugoj polovici 17. st. na pročelju iznad vrata uzidana je rimska stela i okrugli prozor prošupljen u obliku malteškog križa. Na vrhu pročelja uzdiže se kameni zvonik u obliku preslice reljefno ukrašen cvjetovima.

ST. JOHN'S CHURCH

This single-nave church dedicated to St. John the Baptist was built on the foundations of a Medieval church dating from the 13th and 14th centuries, which was destroyed by the Turks in the 16th century. From this old church, which was probably built during the era of the Šubić dynasty, the counts of Brbir, and the reign of Klis, only the semicircular apse exists, where a small Maltese cross is carved on the outer side. During its reconstruction in the second half of the 17th century, on its facade above the door, the Roman stela was built, as well as a circular window in the form of the Maltese cross. Above the facade there is a distaff-shaped stone tower, adorned with flowers.

Sinj

TVRĐAVE STARI GRAD I KAMIČAK

Ostaci drevne tvrđave, među Sinjanima poznate kao Grad, i danas vjerno bdiju nad suvremenim Sinjem i njegovom okolicom. Bila je utočište puku i vojnicima kod turskih najezdi, čuvala i štitila nejake, opirala se osvajačima. Nakon potresa i višestrukih barbarskih navala, od same tvrđave i nije mnogo ostalo. Zavjetna crkvice koja se danas nalazi na Gradu sagrađena je 1887. na dvjestotu obljetnicu dolaska franjevacu i cetinskog puka iz Rame. A u čast svojoj vječnoj nebeskoj zaštitnici, 2008. Sinjani na Gradu podižu brončani kip Gospe Sinjske, djelo akademskog kipara Josipa Marinovića. Od podnožja zavjetne crkvice na Gradu uređen je križni put. Svaka postaja rad je jednog od hrvatskih najistaknutijih akademskih kipara.

Kamičak je utvrda zvjezdolika tlocrta, sagrađena 1712. godine na istoimenom brežuljku. Povezana je s pripadajućim Kvartirom na jugozapadnoj strani, današnjim Alkarskim dvorima. Sadašnji izgled Kamičak je dobio 1890. godine. Na utvrdi se nalazi kula koja je služila kao promatračnica, a na njoj sat. Na vrhu kule je brončano zvono izliveno u poznatoj talijanskoj ljevaonici obitelji Colbachini.

FORTRESS OLD TOWN AND KAMIČAK

Remnants of the old fortress, that the people of Sinj simply call the Town, have been faithfully watching over Sinj even today, after the passage of centuries. It harboured the people and soldiers during Turkish invasions, guarded and protected the weak, resisted invaders. There is little left of the fortress itself, after earthquakes and repeated barbarian invasions. A small church, which is nowadays at the Town, was built in 1887, in commemoration of two centuries of arrival of the people of Cetina from Rama. In 2008, in honour of their eternal heavenly patroness, the people of Sinj built at the Town a bronze statue of the Madonna of Sinj, the work of the formally trained sculptor Josip Marinović. The Way of the Cross is built from the foothill to the votive church at the Old Town. Stations were sculptured by the most prominent Croatian academically trained sculptors.

Kamičak is a star-shaped fort, built in 1712 on the hill of the same name. In the southwest, it is joined to the pertaining kvartir, the today's Alka Knights Court. Kamičak's present-day layout dates back to 1890. A tower that used to serve as an observatory is built in the fort. On the tower there is a clock. At the top of the tower there is a bronze bell cast in the foundry of the famous Italian Colbachini family.

SVETIŠTE ČUDOTVORNE GOSPE SINJSKE

Crkva Čudotvorne Gospe Sinjske dominira glavnim gradskim trgom. Građena od 1699. do 1712., odolijevajući ratovima i potresima mnogo puta je oštećena, ali je do danas prilično zadržala svoj izvorni izgled. Središnje mjesto, kako u crkvi, tako i u srima Sinjana, zauzima slika Čudotvorne Gospe Sinjske. Naslikao ju je nepoznati autor u 15. ili 16. stoljeću. Prema predaji upravo je njenim čudesnim utjecajem Sinj 1715. zauvijek oslobođen osmanlijske vlasti. U znak zahvalnosti, Sinjani su sliku 1716. okrunili zlatnom krunom na kojoj piše IN PERPETUUM CORONATA TRIUMPHAT – ANNO MDCCXV (Zauvijek okrunjena slavi slavije -1715.) Osim Gospinog, u crkvi se nalaze i oltari sv. Josipa, sv. Franje, sv. Ante, sv. Nikole Tavelića i sv. Paulina.

Današnji zvonik, s četiri nova zvona, visok 43,5 metara, dovršen je 1927. na mjestu starog iz 1775. izrađenog od muljike karakterističnog kamena za gradnju na ovim prostorima. Posebno je svečano na blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije – Veliku Gospu 15. kolovoza. U Sinju, jednom od najvećih hrvatskih marijanskih svetišta, dolazi nepregledno mnoštvo hodočasnika da se prignu u tihu molitvu, te upute molbe i zahvale nebeskoj Majci.

SANCTUARY OF THE MIRACULOUS MADONNA OF SINJ

The Church of the Miraculous Madonna of Sinj dominates the town main square. Built during the 1699-1712 period, it has preserved its original appearance, though many times damaged resisting wars and earthquakes. The image of the Miraculous Madonna of Sinj takes the central place, both in the Church and in the hearts of the people of Sinj. It is a work of an unknown painter, dating back to the 15th or the 16th century. According to oral tradition, Sinj was once and for all delivered from Turkish rule in 1715 with the help of her miraculous influence. As a token of gratitude, the people of Sinj crowned the image in 1716 with a golden crown, on which there is an inscription reading IN PERPETUUM CORONATA TRIUMPHAT – ANNO MDCCXV (Triumph in eternal coronation – the year of 1715.). In addition to the Madonna's altar, there are St Joseph, St Francis, St Anthony, St Nicholas Tavelić and St Paulin altars in the church.

The today's church tower, which consists of four new bells and is 43,5 meters height was completed in 1927. It was built in the place of the old tower, dating from 1775, which was made out of muljika the domestic stone. On Feast of Assumption on August 15th it is given the special solemn significance. A vast multitude of pilgrims come to Sinj, which is one of the greatest Croatian sanctuaries dedicated to the Virgin Mary, to bow in silent prayer and gratitude to the heavenly Mother.

SINJSKA ALKA

Sinjska alka jedinstveno je viteško natjecanje u Europi koje se održava svake godine u mjesecu kolovozu. Najstariji pisani spomen o Sinjskoj alki potječe iz 1784. godine. To su tri soneta i jedna oda koje je na talijanskom jeziku ispjevao splitski liječnik i glazbenik Julije Bajamonti. Sinjska alka je stoljetno tradicionalno viteško konjičko nadmetanje u kojem jahači (alkari) na konju, u punom galopu s oko 3 metra dugačkim kopljem gađaju željeznu alku obješenu na konopu preko trkališta (Alka – od arap. Balqa = kolut). Alkarski kolut od kovane željeza napravljen je od dva obruča sa zajedničkim središtem. Obruči su međusobno povezani trima kracima i dijele prostor između obruča na tri jednaka dijela. Alkarsko natjecanje započinje svečanom povorkom koju predvodi arambaša i odabrana četa alkarskih momaka, za njima su buzdovandžije i štitonoša koji nosi trofejni osmanlijski štit, a potom vodič Edeka, kojna na kojemu je trofejna oprema što je po legendi pripadala serasker Mehmed paši Čeliću. Alkarsku četu predvodi barjaktar s pobočnicima i alkarskim vojvodom s adutantom. Za njim u dvoredu jaši četa alkara kopljanika, a na začelju alajčauš (zapovjednik čete alkara kopljanika). Sinjska alka je simbol svake borbe za slobodu, za mir i

Trilj

TILURIJ Zaštićeno kulturno dobro

Rimski legijski logor Tilurij (Tilurium) smjestio se na sjeveroistočnom dijelu visoravnj iznad Trilja, na desnoj obali rijeke Cetine (Hyppus), kao jedno od najznačajnijih vojnih središta rimske provincije Dalmacije - tabor VII. rimske legije (legio VII. Claudia pia fidelis). Prostire se na oko 12 ha površine, a u današnje je vrijeme antička naseobina prekrivena središnjim dijelom sela Gardun, koje se nadvija ponad Trilja.

TILURIUM Preserved cultural heritage

Roman legionary camp Tilurium is settled on the northeastern part of a plateau above Trilj, on the right bank of the river Cetina (Hyppus), as one of the most important military hubs in Roman province of Dalmatia – encampment of the 7th Roman legion (legio VII. Claudia pia fidelis). It covers around 12 hectares, and today the ancient settlement is covered with central part of the village Gardun which is right above Trilj.

ognjište, za vjeru i nadu. Ujedinjuje prošlost i budućnost, slavi čast i poštenje, običaje naših pradjedova, junaštvo i hrabrost. Sinjska alka nalazi se pod zaštitom UNESCO-a od 2010. kao svjetska nematerijalna baština.

ALKA OF SINJ

Today the Alka of Sinj is a unique knightly tournament in Europe held every year in August. The oldest known written mention of the Alka of Sinj dates from 1784. These are three sonnets and an ode written in Italian language by a doctor and musician from Split, Julije Bajamonti. The Alka Tournament of Sinj (Sinjska alka) is a traditional equestrian competition in which the knights (alkar) on horseback, in full gallop, holding a three meters long spear, try to spear the iron ring, alka, hanging on a rope across the racecourse. The Alka ring (alka – Arab. Balqa=ring) is made of wrought iron, consisting of two concentric rings with a joint centre. The rings are mutually connected with three bars, dividing the space into three equal parts. The Alka Tournament begins with a procession led by „arambaša” (chieftain) and selected troop of Alka squires, followed by mace bearers and an armour bearer who carries the Turkish trophy shield, then follow two grooms, the guides of „Edek” on which is the trophy harness belonging after a legend, to serasker Mehmed-pasha Čelić. The troops of alkars are led by the standard bearer and his adjutants and by the Alka Duke with his adjutant. Behind them a troop of alkars with spears ride on horseback in double rank. „Alajčauš” (the troop commander of alkars the spearmen) is at the read of the procession. The Alka Tournament is a symbol of the universal struggle for freedom, peace and hearth, for faith and hope. It unites the past and the future, praises the honour and integrity, the customs of our ancestors, heroism and bravery. Alka of Sinj is under protection of UNESCO from 2010. as world intangible heritage.

Vrlika

TVRĐAVA PROZOR

Tvrđava 'Prozor' sagrađena je na prijelazu iz 14. u 15. stoljeće na teritoriju cetinskog kneza Ivana Neličića. Prvi put se spominje 1406. godine kada Vrlikom i okolicom upravljao bosanski plemić i splitski knez Hrvoje Vukčić Hrvatinić. Nepravilnog je pravokutnog tlocrta sa središnjim utvrđenim stambenim dijelom – donžonom – u koji se ulazilo preko zidane rampe i pokretnog drvenog mosta na istočnom pročelju. Na zapadnoj strani je stambeni dio, "providurov stan". S istočne strane utvrda je branjena manjom kulom kružnog tlocrta. Ulaz u tvrđavu je bio sa zapadne strane, zaklonjen posebnim zaobljenim zidom. Južnu, nepristupačnu stranu kompleksa štiti niski bedem izgrađen na litici. Tvrđava je stradala 1715. godine tijekom Malog rata i poznatog turskog napada na Cetinsku krajinu. Obnova tvrđave započela je sada već davne 1988. godine i prekinuta Domovinskim ratom. Obnova se nastavlja 2006. godine s ciljem očuvanja i stavljanja u funkciju ovog jedinstvenog srednjovjekovnog dvorca. Po svojoj sačuvanosti spada među najznačajnije srednjovjekovne utvrde u unutrašnjosti Dalmacije. S tvrđave se pruža dojmiv prizor na Vrličko polje, Peručko jezero te na sam grad i okolicu.

PROZOR FORTRESS

The Prozor fortress was built at the turn of the 14th and 15th centuries on the territory of Cetina Prince Ivan Neličić. It was first mentioned in 1406, when Vrlika and its environs were ruled by Bosnian nobleman and Split Prince Hrvoje Vukčić Hrvatinić. The Prozor fortress has an irregular rectangular layout with a central fortified tower – the donjon – which would be entered walking up a stone ramp and crossing a movable wooden bridge on the eastern front. A dwelling unit, the governor's residence, was on the western side, protected by a special rounded wall. The inaccessible southern side of this building complex is protected by a low bulwark built on a rocky crog. Due to its good condition, the fortress is considered to be one of the most important mediaeval fortress in inland Dalmatia. The Prozor fortress offers impressive views of the Vrličko Polje Valley and Lake Peruća as well as the town itself and its environs.

GRABSKE MLINICE
Zaštićeno kulturno dobro
Sklop starih mlinica nastao u čistoj i neotaknutoj prirodi, uz izvor rijeke Grab po kojem su mlinice i dobile ime. Najstarije datiraju iz 17.st., a gradile su se sve do 19.st., od kojih su neke još i danas u funkciji i dopuštaju povratak u prošlost i vidjeti kako se nekada živjelo. Za posjetiti: Ursića mlinica, Čosića mlinica, Bugarinova mlinica, Samardžića mlinica.

MILLS OF GRAB
Preserved cultural heritage
A set of old mills built in the pure and unspoiled nature, with the source of the river Grab in which the mill is named. The oldest date back to the 17th century, and were built until the 19th century, some of which are still in operation and allow a return to the past and to see how people used to live. To visit: Ursic mill, Cosic mill, Bugarin mill, Samardžic mill.

CRKVA SV. SPASA

Crkva Sv. Spasa jedna je od najznačajnijih predromaničkih hrvatskih građevina, a zauzima istaknuto mjesto u sveukupnoj europskoj predromanići. Prema sačuvanom natpisu sagrađio ju je župan Gostiha sa sinovima i majkom Nemirom u zadnjoj četvrtini 9. stoljeća.

Na prostoru oko crkve otkriveno je veliko srednjovjekovno groblje s više od 1100 grobova. Među brojnim i raznovrsnim grobnim nalazima (nakit, oruđe, oružje, novac, tkanina) ističu se luksuzno izrađene naušnice i dijelovi pozlaćenog srebrnog pojasa urešeni cizeliranim ljudskim i životinjskim figurama, sa stilskim osobinama gotike (čuva se u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu).

CHURCH OF HOLY SALVATION

The Church of Holy Salvation is one of the most important pre-Romanesque buildings in Croatia, and it also figures high in terms of European pre-Romanesque architecture. According to the preserved inscription, it was built by Cetina County Prefect (Župan) Gostiha with his sons and his mother Nemira in the last quarter of the 9th century.

A large mediaeval necropolis consisting of more than 1,100 burials was discovered near the church. What features prominently among many and varied grave goods (jewellery, tools, weapons, money, textiles) are luxury earrings and fragments of a gilded silver belt encased with human and animal figures, with Gothic elements added (preserved in the Museum of Croatian Archaeological Monuments in Split).

Dalmatinska zagora –

HR / EN

Splitsko zaleđe

Turistička karta

Dalmatian hinterland – Inland region of Split

Tourist map

HRVATSKA365

SREDNJA DALMACIJA

HRVATSKA
Puna života

Turistička zajednica
općine Dugopolje,
Matice hrvatske 11
(SC "Hrvatski vitezovi"),
21204 Dugopolje
Tel.: +385 (0)21 656 189
E-mail: info@tzo.dugopolje.hr

www.visitdugopolje.com

Turistička zajednica
Općine Klis
Trg Mejdan 7
21231 Klis
Tel: +385 (0)21 240 578
E-mail: tvrdavaklis@gmail.com
www.tvrdavaklis.com

www.klis.hr

Turistička zajednica
grada Sinja
Put Petrovca 12,
21230 Sinj
Tel. +385 (0)21 826 352
Fax. +385 (0)21 660 360
E-mail: info@visitsinj.com

www.visitsinj.com

Turistička zajednica
grada Trilja
Kralja Tomislava 1A
21240 Trilj
Tel./Fax. +385 (0)21 832 510
E-mail: info@visittrilj.com

www.visittrilj.com

Turistička zajednica
grada Vrlika
Put Česme 4
21236 Vrlika
Tel: +385 (0)21 827 460
Fax: +385 (0)21 827 460
E-mail: info@visitvrlika.com

www.visitvrlika.com

Položaj Splitskog zaleđa U Republici Hrvatskoj

Dalmatian hinterland – Inland region of Split – Position in Croatia

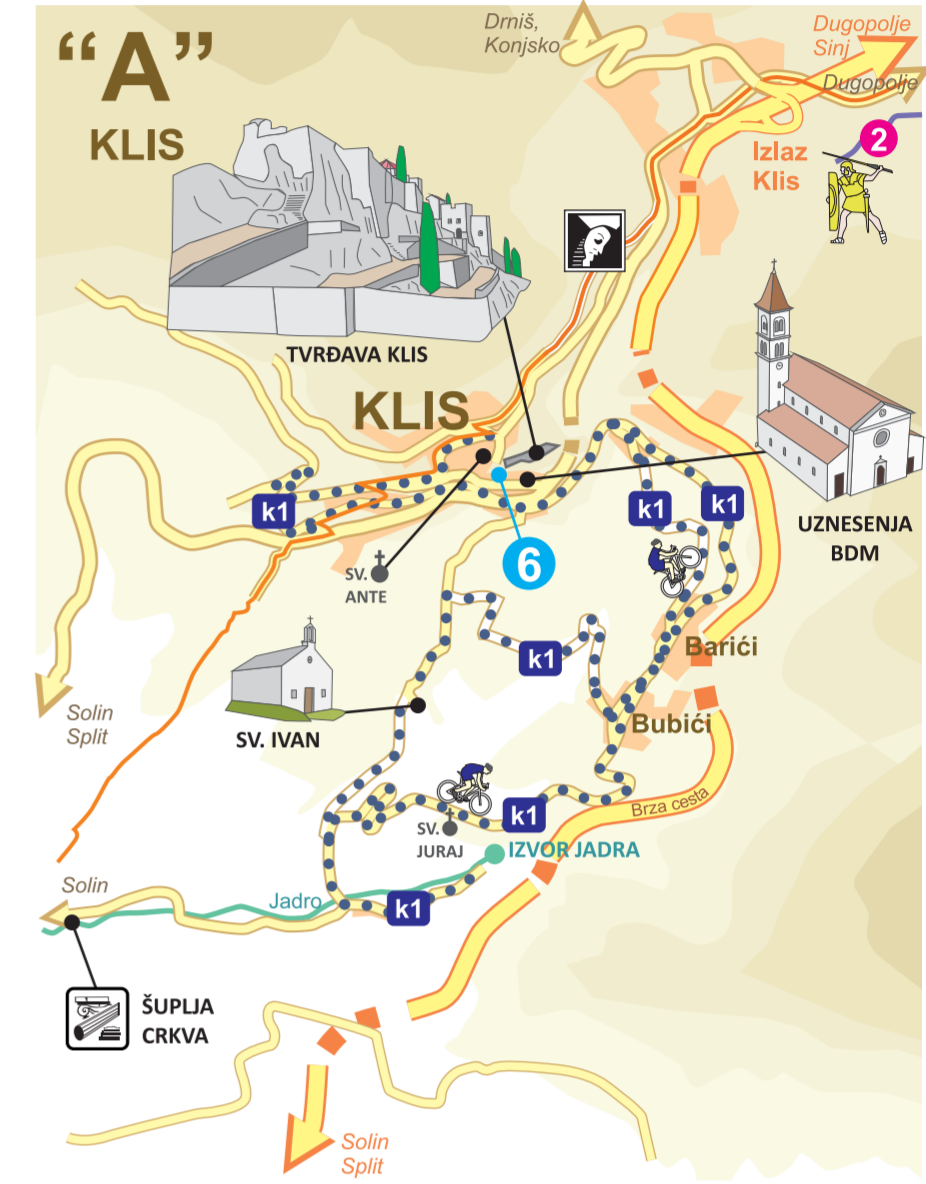
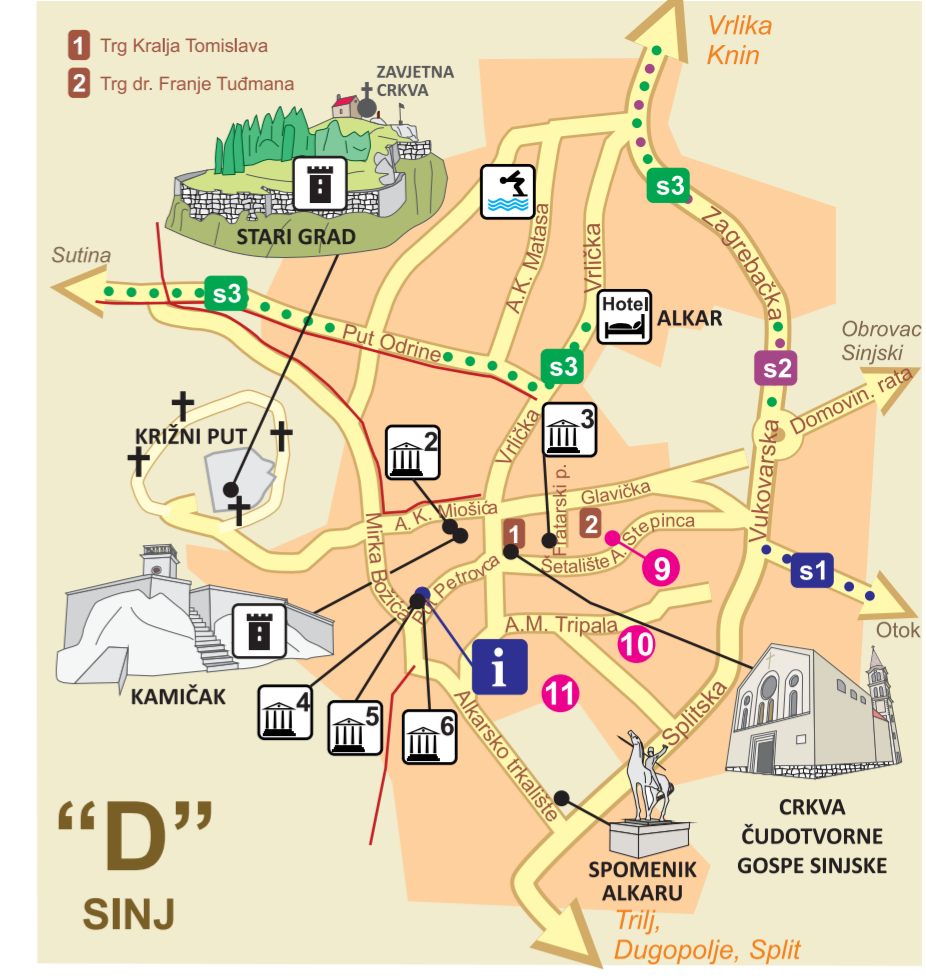
LEGENDA KARTE
MAP LEGEND

.....	Državna granica State boundary	●●●●	Biciklistička staza Bicycle trail	—	Rimska cesta Roman road
—	Auto cesta Motorway	✙	Crkva Church	—	Polje Field
—	Brza cesta Fast road	✙	Kapelica Chapel	—	Rijeka, potok River, stream
—	Asfaltna cesta Paved road	▲	Vrh Peak	—	Naseljeni dio Town, village
—	Makadamska cesta Macadam road	⊙	More Sea	—	Staza Gospi Sinjskoj The route of Our Lady of Sinj
		—	Planinarski put Mountain trail		

0 2 km 4 km

(W) Z (S) I (E)

800 - 900	> 1700 m.n.v.
700 - 800	1600 - 1700
600 - 700	1500 - 1600
500 - 600	1400 - 1500
400 - 500	1300 - 1400
300 - 400	1200 - 1300
200 - 300	1100 - 1200
100 - 200	1000 - 1100
<100 m.n.v.	900 - 1000

LEGENDA LOKALITETA
LOCALITIES LEGEND

- 1. Muzej Triljskog kraja, Museum of Trilj Region
- 2. Muzej Cetinske krajine, Museum of Cetina Region
- 3. Arheološka zbirka franjevačkog samostana Arheological Collection of the Franciscan Monastery
- 4. Muzej Sinjske alke, Museum of Alka of Sinj
- 5. Alkarski dvori, Alka Halls
- 6. Galerija Stipe Sikirića, Stipe Sikirić Gallery
- 7. Sklonište, Shelter
- 8. Planinarski dom, kuća, sklonište Mountain hut, house, shelter
- 9. Sklonište "Vickov stup", "Vickov stup" shelter
- 10. Sklonište "Kontejner", "Kontejner" shelter
- 11. Sklonište, Shelter
- 12. Dom "Orlove stine", "Orlove stine" mountain hut
- 13. Kuća "Orlovac", "Orlovac" house
- 14. Kuća "Sveti jure", "Sveti jure" house
- 15. Sklonište "Rupe", "Rupe" shelter
- 16. Staza Gospi Sinjskoj The route of Our Lady of Sinj
- 17. Turistički ured Tourist office
- 18. Vodenica Watermill
- 19. Stari grad Fortress
- 20. Penjanje, Climbing
- 21. Jama, Špilja Pit, Cave
- 22. Sportski tereni Sports ground
- 23. Arheološko nalazište Archaeological site
- 24. Odmorište Rest stop
- 25. Aerodrom Airport
- 26. Hipodrom Hippodrome
- 27. Veslački centar Rowing center
- 28. Vidikovac Viewpoint
- 29. Bazen Swimming pool
- 30. Letjelište Greda Flying field Greda
- 31. Rajčica - rimski bunari Roman wells
- 32. Rimska cesta, Roman road
- 33. Spomenik rijeci Cetini Monument to Cetina
- 34. Stari most, Old Bridge
- 35. Spomenik Mladenci Monument to Newlyweds
- 36. Rimska cesta Roman road
- 37. Lokva, Puddle
- 38. Izletište Ovrinja Excursion Ovrinja
- 39. Palača Tripalo Palace Tripalo
- 40. Vila Tripalo, Villa Tripalo
- 41. Franjevačka klas. gimnazija Franciscan class. Gymnasium
- 42. Vrljička česma, Fountain
- 43. Izvor, Source
- 44. Izvor i izletište Kosinac Source and excursion site Izvor Rude, Source
- 45. Izvor Graba, Source
- 46. Česma Tri kralja, Fountain

